

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا

الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ
إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوا

أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا

قال رسول الله صل الله عليه وسلم:

وَمَنْ عَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا

Muhterem Kardeşlerim!

Ümmü Beni Enmar diye bilinen Kayle isminde ticaretle uğraşan yaşlı bir hanım sahabi vardı. Alışveriş yaparken uyguladığı bir yöntemin doğru olup olmadığını öğrenmek için konuyu Allah Rasülü'ne sormaya karar verdi. "Ey Allah'ın elçisi! Ben ticaretle uğraşan bir kadını. Bir şeyi satın almak istediğim zaman, verebileceğim miktardan daha düşük bir fiyat teklif ediyorum. Sonra azar azar arttırarak düşündüğüm fiyata çıkarıyorum. Bir şeyi satacağım zaman da, önce satabileceğim fiyattan daha yüksek bir fiyat söylüyorum. Sonra azar azar inerek arzulağım fiyata geliyorum. Bu uygulamaya ne dersiniz? Allah Rasülü: "Kayle, böyle yapma! Bir şeyi satın almak istediğin zaman, sana verilse de verilmese de, düşündüğün fiyatı söyle. Bir malı satmak istediğin zaman da, versen de vermesen de yüksek fiyatı değil, satmak istediğin fiyatı söyle"¹ buyurdular.

Allah Rasülü; ticarete dürüstlük ve pazarlıkta açıklık olmasını, alıcının piyasayı bilmemesini fırsat bilip aldatmamak gerektiğini, bu sözleriyle bizlere haber veriyor.

Kardeşlerim!

Dinimizin iş ve ticaret ahlakı, doğruluk, dürüstlüktür; helal-haram duyarlılığıdır; işçi-işveren hakkına riayettir; alın terine saygıdır, onu heba etmemektir. Dinimize göre, kardeşin sırtına basarak kazanca kazanç katılamaz. Gelir elde etmek için insan onuru, haysiyeti çiğnenemez, emek sömürülemez, can güvenliği tehlikeye atılamaz. İnsan için vazgeçilmez olan hayat hakkı, hiçbir bedele değiştirilemez.

Değerli Müminler!

Ticaretle uğraşan kardeşlerimiz, kazançlarını haramlardan ve kul haklarından korumalıdır. İçki, faiz, kumar, kaçakçılık, karaborsacılık gibi İslam'ın yasakladığı işleri kazanç vasıtası asla yapmamalıdır.

Vasıflı malı vasıfsız ile karıştırmak, sattığı malın ayıbını gizlemek, pazarlık arasına girerek alış-verişi kızıştırmak, malını satabilmek için çokça yemine başvurmak, hile yapmak, eksik ölçüp tartmak, vergi kaçırmak gibi davranışlardan da kesinlikle uzak durmalıdır.

Peygamberimiz (s.a.v.), buğday satan bir kimsenin yanından geçiyordu. Elini buğday yığınının içerisine daldırdı ve bir avuç buğday çıkardı. Yığının üstü kuru olduğu halde avucunun içindeki taneler ıslaktı. Peygamberimiz (s.a.v), mal sahibine: "Bu ne" diye sordu? O da: "Malım yağmurda ıslandı ey Allah'ın Elçisi" diyerek durumunu izah etmeye çalışmıştı. Ancak rahmet peygamberi bu izahı yeterli bulmayarak: "Madem öyle, ıslak kısmını insanlar görsün diye yığının üstüne koysaydın ya" diye uyardıktan sonra: "Bizi aldatan bizden değildir"² buyurarak tepkisini ifade etmişlerdir.

Kardeşlerim!

Kişinin kimseye muhtaç olmadan hayatını sürdürmesi, çoluk-çocuğunun nafakasını helalinden temin etmesi esastır. Helal-haram çizgisinin gözetilmediği, haksızlık ve aldatma içeren her türlü ticaret dinimizce yasaklanmıştır. Nitekim Efendimiz (s.a.v), haram kazançla yapılan ibadetleri yüce Allah'ın itibar etmeyeceğini, böylelerinin ibretlik durumunu şöyle bir soruyla ortaya koymuştur: "Yediği haram, içtiği haram, giydiği haram. Böyle bir kimsenin duasına Allah hiç cevap verir mi?"³

Kardeşlerim!

Mümin, helal kazanç uğruna dürüstçe yaptığı her işin ibadet olduğu bilinciyle hareket etmelidir. Rabbim cümlemizi, helal-haram noktasında gerekli hassasiyeti gösteren, haramlardan uzak duran kullarından eylesin.

Hutbemi bir âyet meali ile bitiriyorum. "Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret dışında mallarınızı aranızda haksız yollarla yemeyiniz ve kendinizi helak etmeyiniz. Şüphesiz ki Allah, size karşı çok merhametlidir."⁴

Yaz saati uygulamasının bu Pazar sona ermesi ile saatler bir saat geri alınacak, bu sebeple çalışan kesimlerin Cuma namazına yetişebilmeleri amacıyla Cuma ezanı saat 12:20'de okunacaktır. Cemaatimize duyurulur.

Hutbemizi bitirirken hepimizin Cumhuriyet Bayramını tebrik eder, Cenab-ı Hak'tan devletimize zeval vermemesini niyaz ederiz.

¹ Hadislerle İslam 5. cilt 25.sayfa

² Hadislerle İslam 5. cilt 30.sayfa

³ Hadislerle İslam 5. Cilt 89.sayfa

⁴ En-Nisa 29.